

Op 8 juni 2025 is in Boekel een monument onthuld voor de Boekelse missionarissen. Tijdens de voorbereidingen voor het realiseren van dit monument is geprobeerd de levensverhalen van deze missionarissen zoveel mogelijk (verder) vast te leggen.

Veel van deze levensbeschrijvingen waren al opgetekend in het in 2002 verschenen boek 'Zonen en dochters met een missie - Een boek over missionarissen uit Boekel en Venhorst', door Jan Meulemeesters c.s. (Uitgave: 2002, Heemkundekring & Missiecomité Boekel-Venhorst.)

Hieronder een levensverhaal dat niet in dit boek was vermeld, geschreven door Jan & Riky Meulemeesters, in mei 2025.

Ardina Maria van Dijk, Zuster Ingrid, half jaar missionaris in Zambia

Ardina van Dijk werd geboren in Boekel op 25 augustus 1937 als jongste kind van de vijf en dochter van Arnoldus van Dijk en Alberta Peters in de Julianastraat, en was een zus van pater André van Dijk (missionaris van de 'Congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria', ook wel de missionarissen van Scheut, of Scheutisten genoemd).

Ardina volgde de verpleegstersopleiding bij het ziekenhuis in Geldrop. Op 4 februari 1959 trad zij in bij de Zusters van Liefde in Schijndel. Zij verzorgde vooral zieke zusters. In Nijmegen voltooide zij haar opleiding aan de Hogeschool voor hoofd van de verpleegstersopleiding. In het begin van de jaren 1970 werd zij door ziekenhuizen in de omgeving van Geldrop benaderd voor het opzetten van een gezamenlijke verpleegstersopleiding, die in 1972 tot stand kwam. Ze schreef zelf mee aan een leerplan voor de opleiding en had intensief contact met het betrokken ministerie in Den Haag. Ze werd het eerste hoofd van de opleiding in Eindhoven, die in 1975 de eerste 100 algemeen verpleegkundigen afleverde.

In het begin van de jaren 1980 werd zij uitgezonden naar een ziekenhuis in Zambia ter vervanging van een zuster daar. Dat duurde een half jaar. Terug in Nederland bleef zij actief in de ziekenverzorging. In 1987 ging ze met pensioen, maar werkte door als vrijwilligster bij het arbeidspastoraat in Eindhoven en bij het Afrika-Europa-netwerk, tot een herseninfarct haar beperkte tot een teruggetrokken leven in het Sint-Jozefklooster, het Moederhuis van de Zusters van Liefde in Schijndel.

Ze overleed op 31 augustus 2022 op 85-jarige leeftijd in het Mgr. Bekkershuis in Schijndel. Haar broer André, oud-missionaris in Congo, deed mede haar uitvaartmis.

In het halfjaarlijkse verenigingsblad 'De Wanmeule' van Heemkundekring Boekel-Venhorst, in nummer 58 van juli 2020, staat een interview met zuster Ingrid van Dijk, dat hieronder volgt.

De laatste religieuzen uit Boekel

door Riky en Jan Meulemeesters

Boekel heeft tal van religieuzen voortgebracht. Sommigen zijn beschreven in het boek over de Boekelse missionarissen van de heemkundekring, 'Zonen en dochters met een missie'. In een serie portretten willen we ook religieuzen, die in Nederland

bleven, aan het woord laten. Deze keer zuster Ingrid van Dijk. Ze woont in het Sint-Jozefklooster in Schijndel, is 82 en ten tijde van dit interview bijna 83, oogt breekbaar, maar haar levensgeschiedenis verradt een krachtige persoonlijkheid.

Zuster Ingrid van Dijk schreef leerplan verpleegstersopleiding

Aanvankelijk was het de vraag of Ingrid de geboorte wel zou overleven. De eerste drie kinderen van Alberta Peters (1893-1971) en Arnoldus van Dijk (1889-1971) werden dood geboren: uitgedroogd. Daarom werden de volgende vijf kinderen bij 7½ maand al gehaald; Ingrid (dat is haar kloosternaam, haar doopnamen zijn Ardina Maria, roepnaam Dinie) als laatste op 25 augustus 1937.

Vader Van Dijk verhuurde zijn grote boerderij aan de Peelsehuis in Boekel, en ging tegenover de Boekelse melkfabriek wonen. Alle vijf kinderen konden goed leren. Blijkbaar een erfelijke zaak, want de oma van moederskant werd naar een jongensschool gestuurd, omdat er in haar tijd nog geen meisjesscholen waren.

In de oorlog stonden de Duitsers goed onderwijs in de weg: vaak moest er les gegeven worden in leegstaande ruimtes, bijvoorbeeld bij Van den Oever of in boerderijstallen. Van de oorlog herinnert Zuster Ingrid zich dat de kinderen in de huiskamer moesten slapen zodat ze bij gevaar snel de deur uit konden naar de schuilkelder onder de kersenboom in de tuin. Later hoorde ze pas dat er onderduikers uit Limburg (uit nog niet bevrijd gebied) waren verborgen in de ruimte tussen de hanenbalken en de zolder.

Na de lagere school ging Dinie naar de vierjarige MULO in Schijndel, op het internaat bij de zusters. Daarna wilde ze naar de verpleegstersopleiding bij het ziekenhuis in Geldrop. Daar vond men haar nog te jong; ze kreeg werk in het lab voor twee jaar, waarna ze alsnog toegelaten werd tot de verpleegopleiding, ook in Geldrop. Bij de LOI studeerde ze pedagogiek (opvoedkunde). Ze werd achtereenvolgens: hoofd EHBO, en hoofd van een afdeling.

Patiënt gaat altijd voor

Op een keer met Pasen had ze een weinig verheffende ervaring. Vanwege onderbe-

zetting had ze als afdelingshoofd de zorg op zich genomen voor een ernstig zieke man. "Hij stierf met Pasen en ik was druk met het regelen van de zaken met de familie. Iemand had echter gemeld dat ik met Pasen niet in de kapel was geweest. De overste zei gelukkig dat ik nuttig werk had geleverd".

In een van de winters zakte er een man voor de deur in de sneeuw in elkaar. Ingrid aarzelde geen moment en liet hem binnendragen om te verzorgen. Toen een politiemann zei dat eerst de zaak onderzocht moest worden voordat iemand vervoerd mocht worden, zei Ingrid: "De patiënt gaat altijd voor; ik laat niemand bij min 15 in de sneeuw doodvriezen". "Toch nooit meer doen", zei de agent. Zij: "De volgende keer doe ik het zeker weer".

Pas na het voltooien van de verpleegstersopleiding, februari 1959, trad ze in bij de Zusters van Schijndel: "Ik had zoveel ellende binnen het huwelijk gezien, dat deze keus me de juiste leek". Zij vond het heel fijn dat ze daar de taak kreeg om voor zieke medezusters te zorgen. Ook volgde zij daar voor twee jaar een opleiding aan de kweekschool om middelbaar geschoold te zijn. Dit was nodig om later een studie te kunnen volgen aan de Hogeschool te Nijmegen voor hoofd van de verpleegstersopleiding.

Foto 1. Stamhuis op huidige Julianastraat 25, schuin tegenover de vroegere Boekelse melkfabriek.

In de jaren 1970 wilden ziekenhuizen, in de buurt van Geldrop, een gezamenlijke opleiding voor verplegenden oprichten. Ook bejaardenzorg en de kruisverenigingen zouden dan opgenomen worden in die nieuwe vereniging. Zr. Ingrid werd hiervoor benaderd en had ook gesprekken bij het ministerie. Dat wilde de regie bij de opleiding houden, "hoewel ze niets van de medische praktijk wisten". Voor het benodigde papierwerk zou zeker twee jaar nodig zijn, kreeg ze te horen. Zr. Ingrid gaf opdracht: "telefoontjes uit Den Haag negeren", en ze schreef zelf (mee) aan een leerplan voor de opleiding. Na veel inspanning en voorbereidingen kwam deze opleiding tot stand in 1972. Dat was wel een landelijk primeur. Zr. Ingrid werd het eerste hoofd in Eindhoven, waar in 1975 reeds de eerste 100 kandidaten slaagden als algemeen verpleegkundige. Ze woonde met vier zusters in Eindhoven, maar ging op zichzelf wonen "omdat ik het te druk had om mee te doen aan de gezamenlijke huishoudelijke taken". 's Zondags ging ze naar de studentenkerk "en dat beviel me goed". Ze verzette zich hevig tegen de plannen van het ministerie

om de verpleegstersopleiding onder te brengen bij de meer technische Regionale Onderwijs Centra met de kreet: "Ik wil geen monteurs voor de klas".

In het begin van de jaren 1980 verving ze een half jaar een medezuster in Zambia. In 1987 ging ze met pensioen en ging toen werken voor het arbeidspastoraat in Eindhoven. Voornamelijk notulen van vergaderingen uitwerken en brieven schrijven. Verder werkte ze bij het Afrika-Europanetwerk, dat meedacht over het ontwikkelingswerk in Afrika.

Een herseninfarct remde haar af; ze durft niet meer te rijden uit angst voor een tweede tia en haar ijzeren geheugen kreeg ook een knauw. Ze leeft nu meer teruggetrokken in het moederhuis te Schijndel.

Foto 2. Zuster Ingrid van Dijk.